

**ՓՈՔՐ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿԱՏԻՐՈՒԹՅԱՆ ՍՈՒԲՅԵԿՏՆԵՐԻՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ 2012
ԹՎԱԿԱՆԻ ԾՐԱԳԻՐ**

ՆԱԽԱԲԱՆ

Հայաստանի Հանրապետությունում կայուն տնտեսական աճի ապահովման քաղաքականության համատեքստում փոքր և միջին ձեռնարկատիրության (ՓՄՁ) զարգացումն է կոչված ապահովելու երկրի տնտեսական աճի կայունությունը՝ տնտեսությանը հաղորդելով նորարարական ուղղվածություն և ճկունություն:

Կարևորելով ՓՄՁ-ի դերը երկրի տնտեսության զարգացման, նոր աշխատատեղերի ստեղծման, բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման, հասարակության միջին խավի ձևավորման, երկրում սոցիալական և քաղաքական կայունության ապահովման գործում Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը շարունակական քայլեր է ձեռնարկում ՓՄՁ-ին պետական աջակցության և դրա զարգացման ուղղությամբ:

ՓՄՁ-ին պետական աջակցության ծրագրերը հիմնված են Հայաստանի Հանրապետության որդեգրած տնտեսական քաղաքականության հիմնարար սկզբունքների վրա և նպաստում են երկրի, հատկապես նրա հեռավոր և սահմանամերձ բնակավայրերի տնտեսական զարգացմանը և անհամամասնությունների հաղթահարմանը, ինչը ներկայումս Հայաստանի Հանրապետության կառավարության տնտեսական քաղաքականության ռազմավարական և գերակա ուղղություններից մեկն է: Այս առումով ՓՄՁ-ն իր առանձնահատկություններով և զարգացմամբ ընձեռած հնարավորություններով այն անկյունաքարն է, որը նշանակալի ազդեցություն ունի երկրի տնտեսական զարգացման վրա՝ ապահովելով զգալի սոցիալ-տնտեսական արդյունք և տարածքային համաչափ զարգացում:

ՓՄՁ-ին ուղղված Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից իրականացվող հետևողական տնտեսական քաղաքականությունն ապահովել է ՓՄՁ-ն բնութագրող հիմնական ցուցանիշների հետևյալ պատկերը.

ՓՄՁ-ն նշանակալի դեր է խաղում երկրի համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) ձևավորման գործում: Ըստ նախնական գնահատականների 2010 թվականին ՓՄՁ-ի տեսակարար կշիռը երկրի ՀՆԱ-ում կազմել է 43.0 տոկոս: Նախորդ տարվա տվյալներով այդ ցուցանիշը կազմել է 42.5 տոկոս:

ՓՄՁ-ի մասնաբաժինը երկրի արտահանման ծավալում նախորդ տարիների համեմատ գրեթե չի փոխվել և, ըստ նախնական գնահատականների, 2010 թվականին կազմել է 17.9 տոկոս, իսկ ներմուծման ծավալում 26.4 տոկոս:

Հայաստանում ՓՄՁ-ի զարգացման ինդեքսը, որպես ընդհանրական (ագրեգացված) տնտեսական ցուցանիշ, որը հաշվարկվել է ՄԱԿ-ի կողմից սահմանված մեթոդոլոգիայով, 2010

թվականին կազմել է 441.8, ինչը 2002 թվականի համեմատությամբ ավելացել է շուրջ 7.6 անգամ:

Իրականացման փուլում է ՓՄՁ-ի պետական աջակցության 2011 թվականի ծրագիրը, որով նախատեսված ծրագրային միջոցառումների գերակշիռ մասը (շուրջ 90 տոկոսը) նպատակաուղղված է Հայաստանի Հանրապետության մարզերում՝ առավելապես սահմանամերձ և հեռավոր բնակավայրերում սկսնակ ու գործող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության ցուցաբերմանը և, ընդհանուր առմամբ, Հայաստանի Հանրապետության մարզերում և տարածաշրջաններում տնտեսական ու գործարար ակտիվության բարձրացմանը:

Ըստ նախնական գնահատականների՝ 2011 թվականի ընթացքում ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման, ՓՄՁ-ի սուբյեկտներում ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրման, ՓՄՁ սուբյեկտների կողմից թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) արտահանման և շուկաներում առաջմղմանն աջակցության ուղղություններով, ինչպես նաև գործարար ուսուցողական, տեղեկատվական և խորհրդատվական աջակցություն կցուցաբերվի Երևանում և Հայաստանի Հանրապետության մարզերում 3500-4500 սկսնակ և գործող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին:

Մասնավորապես ՓՄՁ-ի պետական աջակցության 2011 թվականի ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է՝

1) Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կենտրոնական գրասենյակի, մարզային մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների կարողությունների զարգացում, այդ թվում սեփական ռեսուրսների ներգրավմամբ.

2) աջակցության ցուցաբերում շուրջ 150 սկսնակ գործարարի.

3) ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) արտահանման և շուկաներում առաջմղմանն աջակցության ցուցաբերում 100-150 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի.

4) ՓՄՁ-ի սուբյեկտներում ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրմանն աջակցության ցուցաբերում 40-50 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի.

5) տեղեկատվական և խորհրդատվական աջակցության ցուցաբերում 3000-4000 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի.

6) ուսուցողական աջակցություն ցուցաբերում 150-200 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի.

7) Հայաստանում ձեռնարկությունների եվրոպական ցանցի (ՁԵՑ) հաղորդակցման կենտրոնի գործունեության ապահովման շրջանակներում նորարարական և միջազգայնացման աջակցության ցուցաբերում շուրջ 70 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի.

8) ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ֆինանսական և ներդրումային հնարավորությունների ընդլայնում: Այս համատեքստում ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին ֆինանսական (ներդրումային) աջակցության տրամադրման մեխանիզմների կատարելագործման նպատակով 2009 թվականին «Հայաստանի փոքր և միջին ձեռնարկատիրության զարգացման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի (Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ) կողմից Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի հունիսի 26-ի N717-Ա որոշմամբ սահմանված տնտեսության կայունացման վարկավորման ծրագրի շրջանակներում հիմնադրվել է «ՓՄՁ ներդրումներ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն: Վերջինիս կանոնադրական կապիտալը կազմում է 1,150,500.0 հազ. դրամ, իսկ 2011 թվականի հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ վարկային պորտֆելի մեծությունը կազմում է շուրջ 2,653,000.0 հազ. դրամ:

«ՓՄՁ ներդրումներ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն իրականացնում է *ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ուղղակի վարկավորման և կապիտալի ֆինանսավորման ծրագրեր*: ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ուղղակի

վարկավորում իրականացնելու նպատակով «ՓՄՁ ներդրումներ» ՌԻՎԿ ՓԲԸ-ին հատկացվել է 6,400,000.0 հազ. դրամի վարկային միջոցներ:

Միաժամանակ, հաշվի առնելով ՓՄՁ-ի սուբյեկտների գործունեության առանձնահատկությունները և արձագանքելով վերջիններիս գործունեության ընթացքում առաջացած խնդիրներին, «ՓՄՁ ներդրումներ» ՌԻՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից պարբերաբար մշակվում և գործնականում կիրառվում են վարկավորման ճկուն մեխանիզմներ, մասնավորապես ջերմոցային տնտեսությունների և գյուղմթերքի վերամշակման ոլորտի զարգացման ուղղությամբ:

«ՓՄՁ ներդրումներ» ՌԻՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից 2011 թվականի հաշվետու ժամանակահատվածում ընդհանուր առմամբ դիտարկվել է շուրջ 75 գործարար ծրագրեր: Վերլուծության արդյունքում ֆինանսավորվել են 31 ծրագրեր (որից 72 տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության մարզերում) ընդհանուր առմամբ 1,981,500.0 հազ. դրամի սահմաններում: Սույն ծրագրերի ֆինանսավորումը հիմնականում նպաստել է արտադրության կազմակերպմանը և զարգացմանը, արտահանման խթանմանը, ինչպես նաև նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը (հաշվետու ժամանակահատվածում ֆինանսավորված ծրագրերի արդյունքում ՓՄՁ-ի սուբյեկտների մոտ աշխատատեղերի թիվն ավելացել է 120-ով):

ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագրի շրջանակներում 2004-2010 թվականների ընթացքում 370 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի տրամադրվել է ավելի քան 1,500,000.0 հազ. դրամի վարկային երաշխավորություն՝ ապահովելով շուրջ 2,800,000.0 հազ. դրամի վարկային փաթեթ: Աջակցություն ստացած 370 ՓՄՁ-ի սուբյեկտների վարկային պարտավորության ընդհանուր չափը կազմել է շուրջ 3,500,000.0 հազ. դրամ:

9) ՓՄՁ-ի սուբյեկտների աշխատակիցների հաշվապահական և հարկային ունակությունների զարգացում: Այս համատեքստում ՓՄՁ-ի սուբյեկտների մոտ հաշվապահական հաշվառման, հարկային հաշվետվությունների կազմման, ինչպես նաև հարկային համակարգին առնչվող այլ հարցերի ուղղությամբ առաջացող խնդիրների լուծմանը նպաստելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության նախաձեռնությամբ 2009 թվականին հիմնադրվեց *ՓՄՁ-ի սուբյեկտների համար հաշվապահական հաշվառման ծառայությունների մատուցման կենտրոն* (հետագայում Հաշվապահական կենտրոն), որի կառավարումն իրականացնում է Հայաստանի հաշվապահների և աուդիտորների ասոցիացիան:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի հունվարի 15-ի N49-Ն որոշման համաձայն Երևանի Կոմիտաս պողոտայի 49/3 հասցեում տեղակայված շենքի 6-րդ և 7-րդ հարկերի 925 քառ. մետր մակերեսով տարածքը 3 տարի ժամկետով հանձնվեց Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ-ին, որն իր հերթին այդ տարածքը անհատույց օգտագործման իրավունքով հանձնել է Հաշվապահական կենտրոնին՝ վերջինիս ձևավորման և մատուցվող ծառայությունների մատչելիության ապահովման նպատակով:

Հաշվապահական կենտրոնում մրցութային կարգով ընդգրկված հաշվապահական հաշվառման և աուդիտի ոլորտում մասնագիտացված գործարար ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների (ԳԾՄԿ-ներ) միջոցով մատուցվում են հաշվապահական հաշվառման վարման և հարկային հաշվետվությունների կազմման ուղղությամբ ծառայություններ՝ ըստ հաստատված միասնական գնացուցակի:

Ընդհանուր առմամբ, 2009-2011 թվականների ընթացքում Հաշվապահական կենտրոնում հարկային հաշվետվությունների կազմման, հաշվապահական հաշվառման վարման, ինչպես նաև հարկային խորհրդատվության ուղղություններով ծառայություններ են

մատուցվել 634 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի, այդ թվում՝ Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից իրականացվող «ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին գործարար խորհրդատվական աջակցություն» միջոցառման շրջանակներում:

Հայաստանի Հանրապետության հարկային, աշխատանքային օրենսդրության մեջ կատարված վերջին փոփոխությունների առնչությամբ և անհրաժեշտ այլ ուղղություններով Հաշվապահական կենտրոնում 2009-2011 թվականներին կազմակերպված անվճար ուսուցողական դասընթացներին մասնակցել են 1510 ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ներկայացուցիչներ, այդ թվում՝ 1415-ը Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից իրականացվող «ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կադրային ներուժի զարգացում» միջոցառման շրջանակներում:

2010 թվականին Հաշվապահական կենտրոնում գործող բոլոր ԳԾՄԿ-ներին անվճար տրամադրվել են էլեկտրոնային թվային ստորագրություններ:

Հաշվապահական կենտրոնի գործունեության վերաբերյալ տեղեկացվածության աստիճանը բարձրացնելու նպատակով Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի հետ համատեղ պատրաստվել է տեղեկատվական գրքույկ Հաշվապահական կենտրոնի մասին: ՓՄՁ-ի սուբյեկտների գործունեությունը լուսաբանող «ՓՄՁ լրատու» հաղորդաշարում պարբերաբար ներկայացվել է տեղեկատվություն Հաշվապահական կենտրոնի գործունեության վերաբերյալ:

ԳԼՈՒԽ 1. ԾՐԱԳՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ

Փոքր և միջին ձեռնարկատիրությանը պետական աջակցության 2012 թվականի ծրագրի (այսուհետ՝ ծրագիր) մշակման և իրականացման հիմքը «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքն է:

Ծրագրի մշակման համար հիմք են հանդիսացել նաև՝

1) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի ապրիլի 28-ի N380-Ա որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագիրը:

2) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի հունվարի 13-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի գործունեության միջոցառումների ծրագիրը և գերակա խնդիրները հաստատելու մասին» N 111-Ն որոշումը:

3) Հայաստանում փոքր և միջին ձեռնարկատիրության զարգացման քաղաքականության և ռազմավարության հիմնադրույթները (Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի օգոստոսի 3-ի նիստի N 32 արձանագրության 3-րդ կետ):

4) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի հունվարի 13-ի N80-Ն որոշմամբ հաստատված Փոքր և միջին ձեռնարկատիրությանը պետական աջակցության 2011 թվականի ծրագիրը:

ԳԼՈՒԽ 2. ԾՐԱԳՐԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ԴԻԱՆՅՈՎ ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾ ԾՐԱԳՐԻ ԳԵՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ծրագրի ռազմավարական նպատակներն են՝

1) ՓՄՁ-ի սուբյեկտների համար ֆինանսական ռեսուրսների մատչելիության ապահովումը:

2) ՓՄՁ-ի սուբյեկտներում նորարարությունների և ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրմանն աջակցությունը, մասնավորապես, ՓՄՁ-ի սուբյեկտների «ագրեսիվ» նորարարական նախաձեռնությունների խթանումը:

3) ՓՄՁ-ի սուբյեկտների գործունեության միջազգայնացումը, մասնավորապես, հեռանկարային և արտահանման ներուժ ունեցող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության

ցուցաբերումը, ինչպես նաև ՓՄՁ-ի աջակցության գործող միջազգային կառույցներին և ցանցերին ինտեգրումը.

4) Գործարար միջավայրի բարելավմանը զուգընթաց գործող և սկսնակ ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ձեռներեցությամբ զբաղվելու հնարավորությունների ընդլայնումը, մասնավորապես, կանանց, երիտասարդների, ինչպես նաև աշխատաշուկայում անմրցունակ խմբերի, հատկապես սահմանափակ կարողություններով և ազատամարտերին մասնակցած գործարար անձանց համար՝ նախապատվություն տալով Հայաստանի Հանրապետության մարզերում, հատկապես հեռավոր և սահմանամերձ բնակավայրերում գործող և սկսնակ ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին.

5) Աջակցության նոր մեխանիզմների (նոր մոտեցումների) ներդրումը.

6) ՓՄՁ-ի աջակցության բնագավառում միջազգային համագործակցության ապահովումը:

Ռազմավարական նպատակներով պայմանավորված ծրագրի գերակայությունն է նորարարություններ և ժամանակակից տեխնոլոգիաներ ներդնող ու կիրառող («ագրեսիվ» նորարարական նախաձեռնություններ ունեցող), ինչպես նաև հեռանկարային և արտահանման ներուժ ունեցող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության ցուցաբերումը՝ նպաստելով նոր աշխատատեղերի ստեղծման և գործող աշխատատեղերի պահպանման միջոցով երկրում գործազրկության մակարդակի կրճատմանը:

ԳՆՈՒԽ 3. ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

Ծրագրի իրականացման սկզբունքներն են՝

1) ծրագիրն իրականացվում է Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի (*համաձայնությամբ*) և ծրագրով նախատեսված ՓՄՁ-ին աջակցող այլ կառույցների միջոցով.

2) ծրագրի իրականացման շրջանակներում նախապատվությունը տրվում է արտադրության ոլորտում գործող, նորարարություններ և ժամանակակից տեխնոլոգիաներ կիրառող, հեռանկարային և արտահանման ներուժ ունեցող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցությանը, ինչպես նաև սկսնակ գործարարների ձեռներեցության զարգացմանը.

3) ծրագրի իրականացման նշանակալի մասն ուղղվում է Երևան քաղաքից դուրս՝ Հայաստանի Հանրապետության մարզերում, հատկապես հեռավոր ու սահմանամերձ բնակավայրերում գործող և սկսնակ ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության ցուցաբերմանը.

4) միջազգային և օտարերկրյա դոնոր կազմակերպությունների հետ փոխհամաձայնությունների շրջանակներում 2012 թվականին կիրականացվեն ՓՄՁ-ի զարգացման համատեղ (համաֆինանսավորման սկզբունքով) ծրագրեր՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԳՆՈՒԽ 4. ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

2012 թվականի համար նախատեսված ծրագրային միջոցառումների համակարգն ընդգրկում է ՓՄՁ-ի զարգացման և պետական աջակցության հետևյալ հիմնական ուղղությունները՝

1. ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության համապատասխան ենթակառուցվածքների պահպանում և ամրապնդում

Հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետությունում ՓՄՁ-ի պետական աջակցության ծրագրի իրականացման կարևորությունը, ինչպես նաև մարզերում (տարածաշրջաններում) դրա մատչելիության ապահովման անհրաժեշտությունը՝ 2002 թվականին Երևանում հիմնադրվել է Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ-ի կենտրոնական գրասենյակը, իսկ 2003-2005 թվականների ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության բոլոր մարզերում ստեղծվել են Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ-ի մասնաճյուղեր (առանձին մարզերում նաև ներկայացուցչություններ)՝ ձևավորելով վերջինիս մարզային մասնաճյուղերի ցանց:

Ծրագրի շրջանակներում աջակցություն կցուցաբերվի Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ-ի կենտրոնական գրասենյակի, մարզային մասնաճյուղերի պահպանմանը, ամրապնդմանն ու դրանց գործունեության ընդլայնմանը, ինչպես նաև վերջինիս կարողությունների հզորացմանը:

2012 թվականին Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ-ի կողմից կապահովվի պետական աջակցության տարեկան ծրագրի իրականացումը:

2012 թվականին կշարունակվի գործել Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ-ի «թեժ գիծը», որի միջոցով գործարարները հնարավորություն կունենան ներկայացնելու իրենց դիմում-բողոքները, հարցադրումները և առաջարկությունները, որոնք վերաբերում են ձեռնարկատիրական գործունեությանն առնչվող օրենսդրությանն ու վարչարարությանը:

«ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության համապատասխան ենթակառուցվածքների պահպանում և ամրապնդում» ծրագրային միջոցառման իրականացման համար Հայաստանի Հանրապետության 2012 թվականի պետական բյուջեից նախատեսվում է հատկացնել 50,000.0 հազ. դրամ, իսկ ծրագիրն իրականացնող անձնակազմի և փորձագետների (Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ-ի աշխատակիցների) վարձատրության համար՝ 101,176.0 հազ. դրամ:

2012 թվականին միջազգային դոնոր կազմակերպությունների հետ համարեղ պարբերաբար միջոցառումներ կիրականացվեն ՓՄՁ ՋԱԿ-ի կադրերի վերապատրաստման ուղղությամբ, ինչը հնարավորություն կտա ապահովելու պետական աջակցության ծրագրերով նախատեսված մի շարք միջոցառումների իրականացումը՝ սեփական կադրային ռեսուրսներով:

2. Սկսնակ գործարարների ձեռներեցությանն աջակցություն

Սկսնակ գործարարների ձեռներեցությանն աջակցության միջոցառման նպատակն է նոր ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ստեղծմանը նպաստելը՝ նրանց աջակցություն ցուցաբերելով հիմնադրման և կայացման շրջանում: Սույն միջոցառումը կունենա հիմնականում մարզային ուղղվածություն:

Սույն միջոցառման շրջանակներում նախատեսվում է սկսնակ գործարարներին տրամադրել հետևյալ աջակցությունը՝

- ուսուցում, վերապատրաստում,

- մանրակրկիտ ընտրության փուլ անցած գաղափարների կյանքի կոչման նպատակով գործարար ծրագրերի մշակում,

- լավագույն գործարար ծրագրերի վարկավորման ապահովում:

Վարկավորումն իրականացվում է Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ-ի գործընկեր առևտրային բանկերի միջոցով, ընդ որում, վարկային պարտավորությունը 100 տոկոսով կերաշխավորվի Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ-ի կողմից:

2012 թվականի ընթացքում սկսնակ գործարարներին տրամադրվող ֆինանսական աջակցության (վարկավորման) առավելագույն գումարը կկազմի 3,000.0 հազ. դրամ, տարեկան 12 տոկոս տոկոսադրույքով, մինչև 3 տարի մարման ժամկետով: Կախված իրականացվող ծրագրերի բնույթից ֆինանսավորումը կիրականացվի փուլային սկզբունքով ապահովելով իրականացվող ծրագրերի շարունակականությունը և վերահսկելիության արդյունավետության բարձրացումը:

Միջոցառման իրականացման արդյունավետության բարձրացման նպատակով Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ը կհամագործակցի ինչպես միջազգային և օտարերկրյա կազմակերպությունների (ծրագրերի), այնպես էլ Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության «Զբաղվածության պետական ծառայություն» գործակալության հետ:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը առանձնակի կարևորում է սկսնակ գործարարներին աջակցության (հատկապես ֆինանսական աջակցության) ցուցաբերման անհրաժեշտությունը: Այս համատեքստում Սկսնակ գործարարների ձեռներեցությանն աջակցության ծրագրի շրջանակներում ձևավորված դրամազլխի գումարների հաշվին նշանակալի հատկացումներ է նախատեսվում կատարել սկսնակ գործարարներին ֆինանսական աջակցության ցուցաբերման նպատակով:

Ընդհանուր առմամբ, 2012 թվականին Սկսնակ գործարարների ձեռներեցությանն աջակցության ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է աջակցության ցուցաբերում առնվազն 150 սկսնակ գործարարի՝ ապահովելով շուրջ 25 նոր գրանցված կազմակերպություններ, շուրջ 50 նոր ստեղծված աշխատատեղեր Հայաստանի Հանրապետության մարզերում:

3. ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) արտահանման և շուկաներում առաջնդմանն աջակցություն

Շուկայական տնտեսավարման պայմաններում արդյունավետ ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու հիմնական գրավականն է թողարկվող արտադրանքը (մատուցվող ծառայությունները) պատշաճ մակարդակով շուկայում ներկայացնելը, սպառման ծավալներն ավելացնելը և, ընդհանուր առմամբ, թողարկվող արտադրանքը (մատուցվող ծառայությունները) շուկաներ առաջ մղելը:

Հայաստանում ձեռնարկատիրության զարգացման ներկա փուլում առանձնակի կարևորվում է ՓՄՁ-ի սուբյեկտների գործունեության միջազգայնացումը, տեղական ՓՄՁ-ի սուբյեկտների արտահանման ներուժի զարգացումը և արտաքին շուկաներ մուտք գործելու հնարավորությունների ընդլայնումը, ինչը կստեղծի լրացուցիչ հնարավորություններ վերջիններիս համար՝ ապահովելով նշանակալի տնտեսական արդյունք:

Միաժամանակ շուկայական տնտեսավարման պայմաններում առանձնակի կարևոր նշանակություն ունի ՓՄՁ-ի սուբյեկտներում ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրումը, որը նպաստում է տեղական արտադրանքի մրցունակության բարձրացմանը, ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից գիտատեխնիկական արդյունքների արդյունավետ օգտագործմանն ու նրանց արտահանման ներուժի ընդլայնմանը:

ՓՄՁ-ի սուբյեկտների տեխնոլոգիական հնարավորությունների ընդլայնման նպատակով կիրականացվի *ՓՄՁ-ի սուբյեկտներում ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրմանն աջակցության ծրագիրը*, որի շրջանակներում ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին տեղեկատվություն կտրամադրվի ժամանակակից տեխնոլոգիաների վերաբերյալ և աջակցություն կցուցաբերվի ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրման ուղղությամբ:

Ժամանակակից տեխնոլոգիաներ կիրառող ՓՄՁ-ի սուբյեկտների համար ֆինանսական ռեսուրսների ներգրավման հնարավորությունների ընդլայնման նպատակով 2012 թվականին ֆինանսական աջակցության գործող ծրագրերից (վարկային երաշխավորությունների տրամադրում Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից, կապիտալի ֆինանսավորում և ուղղակի վարկավորում «ՓՄՁ ներդրումներ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից և այլն)

բացի՝ Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից աշխատանքներ կիրականացվեն ֆինանսական աջակցության նոր նպատակային գործիքների մշակման և ներդրման ուղղությամբ:

1) Տեղական արտադրանքի խթանման և տեղական ապրանքանիշերի ձևավորման ծրագիր

Տեղական արտադրանքի խթանման և տեղական ապրանքանիշերի ձևավորման ծրագրի նպատակն է տեղական հումքի, աշխատուժի, ավանդույթների և գիտելիքի վրա հիմնված մրցունակ արտադրության խթանումը, տեղական ապրանքանիշերի ձևավորումը և հետագա առաջմղումը՝ նորարարական մոտեցումների կիրառմամբ:

Տեղական արտադրանքի խթանման և տեղական ապրանքանիշերի ձևավորման ծրագրի էությունը կայանում է նրանում, որ առանձին համայնքները (տարածաշրջանները) իրենց ջանքերը պետք է միավորեն և ուղղեն այն ապրանքների արտադրությանը, որտեղ նրանք ունեն մրցակցային առավելություն՝ պայմանավորված տվյալ տարածաշրջանում ձևավորված ավանդույթներով, ինչպես նաև նոր տեսակի արտադրության համար անհրաժեշտ տեղական ռեսուրսների առկայությամբ:

2012 թվականին սույն միջոցառման շրջանակներում կշարունակվի «Մեկ գյուղ, մեկ արտադրատեսակ» խորագրով ծրագրի իրագործումը, ինչը նախատեսում է Հայաստանի Հանրապետության մարզերի ուսումնասիրություն ըստ առանձին տարածաշրջանների՝ ուղղված զարգացման համար առավել հեռանկարային տեղական ավանդական կամ նոր տեսակի ապրանքատեսակների բացահայտմանը, որոնց արտադրության համար տվյալ տարածաշրջանում առկա են համապատասխան ավանդույթներ, հումք, բնակլիմայական պայմաններ, գիտելիք և տվյալ տեսակի արտադրանքի մրցունակության համար անհրաժեշտ այլ գործոններ:

2) ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) արտահանմանն աջակցության ծրագիր

2012 թվականին միջազգային և օտարերկրյա կազմակերպությունների (ծրագրերի) հետ համագործակցության շրջանակներում Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից գործընկեր ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցություն կցուցաբերվի արտահանում սկսելու համար անհրաժեշտ կարողությունների ձևավորման, վերջիններիս կողմից իրականացվող արտահանման գործունեության զարգացման և ընդլայնման ուղղությամբ:

Այդ նպատակով արտահանման ներուժ ունեցող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին կտրամադրվի տեղեկատվական և խորհրդատվական աջակցություն արտաքին շուկաներ մուտք գործելու համար անհրաժեշտ փորձարկումների անցկացման, թույլտվությունների, սերտիֆիկատների ձեռքբերման և համապատասխան փաստաթղթերի պատրաստման հարցերում, Եվրամիության երկրներ ապրանք արտահանողներին Արտոնությունների ընդհանրացված համակարգի և նրա ընձեռած հնարավորությունների, միջազգային ցուցահանդեսների և տոնավաճառների վերաբերյալ:

ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) արտահանմանն աջակցության միջոցառման շրջանակներում համալիր աջակցություն կցուցաբերվի առանձին ոլորտներում գործող արտահանման մեծ ներուժ ունեցող առաջատար ընկերություններին՝ նրանց արտադրանքն արտաքին շուկաներում ներկայացնելու և արտահանման ծավալներն ընդլայնելու ուղղությամբ:

2012 թվականին հիշյալ միջոցառման շրջանակներում կշարունակվի և կընդլայնվի համագործակցությունն արտահանումը խթանող տարբեր միջազգային կառույցների (ծրագրերի)՝ Զարգացող երկրներից ներմուծման խթանման կենտրոնի, Միջազգային գործարարության և համագործակցության հոլանդական գործակալության և վերջինիս կողմից իրականացվող «Համագործակցության զարգացում» ծրագրի հետ և այլն՝ դրանցում Հայաստանի ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին ներգրավելու նպատակով:

Արտահանող ՓՄՁ սուբյեկտներին աջակցություն ցուցաբերելու նպատակով կօգտագործվեն նաև ՁԵՑ-ի ընձեռած լայն հնարավորությունները, մասնավորապես, պոտենցյալ գործընկերների որոնման և համագործակցության հաստատման հարցերում:

2012 թվականին սույն միջոցառման շրջանակներում աջակցություն կցուցաբերվի ՓՄՁ-ի սուբյեկտներում որակի (ԻՍՕ 9000 շարքի) և անվտանգության (ԻՍՕ 22000) կառավարման համակարգերի, սննդամթերքի արտադրության ոլորտում վտանգի աղբյուրների վերլուծության և կրիտիկական կետերի հսկման համակարգի և այլ միջազգային ստանդարտների ներդրմանը, մասնավորապես, աջակցություն կցուցաբերվի ՓՄՁ-ի սուբյեկտներում որակի (ԻՍՕ 9001-2000) և անվտանգության կառավարման համակարգերի ներդրման (խորհրդատվություն կամ հավաստագրում) և գործողության (հիգիենիկ պայմանների բարելավում, տեխնոլոգիական վերազինում), ինչպես նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ներդրման միջոցով ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կառավարման համակարգերի բարելավման ուղղություններով՝ ըստ ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից ներկայացված հայտերի: Աջակցությունն առավելապես կտրամադրվի Հայաստանի Հանրապետության մարզերում գործող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին:

Հիշյալ միջոցառման շրջանակներում աջակցություն կցուցաբերվի արտահանման ներուժ ունեցող և հեռանկարային ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին՝ Հայաստանում և արտերկրներում կազմակերպվող ցուցահանդեսներին նրանց մասնակցության ապահովման նպատակով:

ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից թողարկվող արտադրանքը (մատուցվող ծառայությունները) շուկայում ներկայացնելուն ուղղված աջակցությունը կիրականացվի նաև զանգվածային լրատվության միջոցներով (ՁԼՄ-ներ) լուսաբանման, ապրանքների փաթեթավորման, պիտակավորման, ձևավորման, գովազդային վահանակների պատրաստման և այլ համապատասխան գործընթացների ուղղությամբ՝ ըստ ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից ներկայացված հայտերի:

Ընդհանուր առմամբ, 2012 թվականին ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) արտահանման և շուկաներում առաջընթացի աջակցության ուղղություններով աջակցություն կցուցաբերվի 30-40 ՓՄՁ-ի սուբյեկտների:

3) Հայաստանում ձեռնարկությունների եվրոպական ցանցի հաղորդակցման կենտրոնի գործունեության ապահովում

Հայաստանում ձեռնարկատիրության զարգացման կարևոր խնդիրներից է ՓՄՁ-ի սուբյեկտների գործունեության միջազգայնացումը, որը լրացուցիչ հնարավորություններ կստեղծի տեղական ՓՄՁ-ի սուբյեկտների համար արտաքին շուկաներ մուտք գործելու գործընթացում: Այս համատեքստում կարևորվում է ձեռնարկությունների եվրոպական ցանցի (ՁԵՑ) գործունեությունը Հայաստանում: Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ը 2008 թվականից ի վեր, հանդիսանալով որպես ՁԵՑ-ի հյուրընկալող կառույց, ներկայումս գործում է որպես ՁԵՑ-ի հաղորդակցման կենտրոն Հայաստանում:

Հայաստանում ՁԵՑ-ի հաղորդակցման կենտրոնի գործունեությունն ուղղված է հայ գործարարների գործունեության միջազգայնացմանը և եվրոպական շուկա մուտք գործելու

հնարավորությունների ընդլայնմանը, նրանց նորարարական կարողությունների զարգացմանը և տեխնոլոգիական կատարելագործմանը:

Հայաստանում ՁԵՑ-ի հաղորդակցման կենտրոնի կողմից 2012 թվականի ընթացքում նախատեսվում է միջոցառումների լայն շրջանակ, որոնք կուղղվեն ՁԵՑ-ի գործունեության լուսաբանմանն ու հնարավոր շահառուների շրջանում տեղեկատվության տարածմանը, եվրոպական շուկաներ մուտք գործելու օրենսդրական ընթացակարգերի պարզաբանմանը, Հայաստանի ՓՄՁ-ի սուբյեկտների համար ՁԵՑ-ի անդամ երկրների շրջանում գործընկերների որոնմանը և գործարար կապերի հաստատմանը, գործարար տեղեկատվության և տեխնոլոգիաների փոխանցմանը, նորարարությունների խթանմանը և այլն:

Բացի դրանից՝ ՓՄՁ-ի սուբյեկտների, ինչպես նաև այլ շահագրգիռ կազմակերպությունների շրջանում ամսական կտրվածքով կտարածվի Հայաստանում ՁԵՑ-ի հաղորդակցման կենտրոնի էլեկտրոնային տեղեկաթերթը, որտեղ գործարարները կարող են գտնել Հայաստանում գործընկերների որոնման առաջարկներ, ինչպես նաև տեղեկատվություն ՁԵՑ-ի անդամ երկրներում կազմակերպվող ցուցահանդեսների և միջոցառումների մասին և այլ գործարար տեղեկատվություն: Հիշյալ գործարար տեղեկատվությունը հասանելի կլինի նաև Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի ինտերնետային էջից:

2012 թվականի ընթացքում ՁԵՑ-ի գործարար համագործակցության հիմնապաշարը կհամալրվի միջազգային համագործակցության ներուժ ունեցող Հայաստանի ՓՄՁ-ի սուբյեկտների գործարար համագործակցության առաջարկներով:

Հայաստանում ՁԵՑ-ի գործունեության ընդլայնման նպատակով աշխատանքներ կիրականացվեն միջազգային և օտարերկրյա կազմակերպությունների (ծրագրերի) հետ՝ համագործակցության հաստատման ուղղությամբ:

Ընդհանուր առմամբ 2012 թվականին Հայաստանում ՁԵՑ-ի հաղորդակցման կենտրոնի գործունեության ապահովման շրջանակներում նախատեսվում է՝

1) *ՁԵՑ-ի գործարար համագործակցության հիմնապաշարի համալրում հայ գործարարների կողմից ներկայացվող շուրջ 200 գործարար համագործակցության առաջարկներով:*

2) *նորարարական և միջազգայնացման աջակցության ցուցաբերում շուրջ 50 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի, որոնք հիմնականում ներգրավված կլինեն աջակցության համալիր ծրագրերում:*

4. ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին գործարար տեղեկատվական, խորհրդատվական, ուսուցողական աջակցություն և Հաշվապահական կենտրոնի գործունեության ապահովում

1) Գործարար ուսուցում, խորհրդատվություն և տեղեկատվության տրամադրում

Ծրագրի շրջանակներում սկսնակ և գործող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին կցուցաբերվի գործարար տեղեկատվական և խորհրդատվական աջակցություն՝ տնտեսավարող սուբյեկտների (ՓՄՁ-ի սուբյեկտների) պետական գրանցման, ձեռնարկության տնտեսական գործունեության վերլուծության, շուկայական հետազոտությունների իրականացման, կառավարման և շուկայավարման, գործընկերների որոնմանն ու նրանց հետ գործարար կապերի հաստատման, սարքավորումների և հոսքագծերի ձեռքբերման, նորարարությունների կիրառման և ժամանակակից տեխնոլոգիաների առևտրայնացման, ֆինանսական միջոցների ներգրավման և կառավարման, մտավոր սեփականության պաշտպանության, լիցենզավորման, ստանդարտացման, համապատասխանության հավաստման, գործարար և ներդրումային ծրագրերի մշակման, հաշվապահական հաշվառման, հաշվապահական (ֆինանսական)

հաշվետվությունները կազմելու և ներկայացնելու, հարկային ու մաքսային ձևակերպումների, իրավաբանական և այլ կարևոր ուղղություններով՝ ըստ ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից ներկայացված հայտերի:

Դրա հետ մեկտեղ միջոցառումներ կիրականացվեն *գործարար տեղեկատվական և խորհրդատվական աջակցության ծրագրերն* առավել նպատակային և արդյունավետ դարձնելու համար, հատկապես, Հայաստանի Հանրապետության մարզերում: Այդ նպատակով Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի մարզային մասնաճյուղերի կողմից, հիմնականում Հայաստանի Հանրապետության մարզերի հեռավոր և սահմանամերձ բնակավայրերում, խմբային հանդիպումներ կկազմակերպվեն գործարար համայնքի ներկայացուցիչների հետ: Հանդիպումների ընթացքում գործարարներին կներկայացվեն Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի գործունեությունը, աջակցության ծրագրերը, դրանցից օգտվելու ընթացակարգերը, կքննարկվեն գործարարներին հետաքրքրող հարցերը և դրանց վերաբերյալ մասնակիցներին կտրամադրվի համապատասխան խորհրդատվություն և տեղեկատվական նյութեր:

Միաժամանակ, գործընկեր միջազգային և օտարերկրյա կազմակերպությունների (ծրագրերի), ինչպես նաև տեղական գործընկեր մասնագիտացված ընկերությունների հետ համագործակցությամբ Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից Հայաստանի Հանրապետության մարզերում կկազմակերպվեն հանդիպումներ այնտեղ գործող ՓՄՁ-ի սուբյեկտների հետ՝ գիտելիքների և փորձի փոխանցման, տեղերում մասնագիտական խորհրդատվության տրամադրման նպատակով:

2012 թվականի ընթացքում կշարունակվեն աշխատանքները նեղ մասնագիտական հմտություններ պահանջող խորհրդատվական աջակցության ծրագրերի իրականացման ուղղությամբ, ինչպես նաև ՓՄՁ-ի սուբյեկտների համար գործարար խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման մատչելիության ապահովման ուղղությամբ: Աջակցության հիմնական մասը կուղղվի Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից իրականացվող համալիր աջակցության ծրագրերում ընդգրկված և տարածաշրջաններում հեռանկարային զարգացման ներուժ ունեցող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին:

Նախատեսվում է նաև տեղեկատվական ու վերլուծական նյութերի (մասնագիտական և տեղեկատվական բնույթի գործարար ուղեցույցների, բրոշյուրների) հրատարակում, որոնք անվճար կտրամադրվեն ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին և գործարարությանն աջակցող կազմակերպություններին, ինչպես նաև դրանք կտեղադրվեն Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի ինտերնետային էջում:

Դրա հետ մեկտեղ ԶԼՄ-ների, (այդ թվում Հայաստանի Հանրապետության մարզերում գործող ԶԼՄ-ների) մասնավորապես, «ՓՄՁ լրատու» հեռուստահաղորդաշարի միջոցով գործարար համայնքին կներկայացվի համապատասխան տեղեկատվություն Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից տրամադրվող աջակցության ուղղությունների (ծրագրերի) մասին, ինչպես նաև կներկայացվի առանձին ՓՄՁ-ի սուբյեկտների հաջողված փորձը: Բացի դրանից՝ հաղորդման շրջանակներում կստեղծվի թեմատիկ բաժին, որի միջոցով գործարարներին պարբերաբար տեղեկատվություն և պարզաբանումներ կտրամադրվեն ձեռնարկատիրական գործունեությանն առնչվող իրավաօրենսդրական դաշտի և դրանում տեղի ունեցող փոփոխությունների վերաբերյալ:

2012 թվականին կշարունակի գործել և կընդլայնվի Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի ինտերնետային էջը, որը պարբերաբար կհամալրվի Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի գործունեության մասին և գործարարների համար օգտակար այլ տեղեկատվությամբ:

Գործարար ուսուցողական աջակցության ծրագրի իրականացման նպատակով նախատեսվում է կիրառել նոր մոտեցումներ ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին տրամադրվող ուսուցողական աջակցության արդյունավետության բարձրացման և այն առավել նպատակային ու շարունակական դարձնելու ուղղությամբ:

Համագործակցելով տեղական և միջազգային համապատասխան կազմակերպությունների (ծրագրերի) հետ կիրականացվի առցանց (on-line) կրթության ծրագիր, որը հնարավորություն կընձեռի գործարարներին ինտերնետային ցանցում տեղադրված կրթական ծրագրերի միջոցով իրենց գործունեության համար անհրաժեշտ ուղղություններին համապատասխան ստանալ լրացուցիչ գիտելիքներ և բարձրացնել իրենց որակավորումը: Կրթական համակարգի նման կազմակերպումը հնարավորություն կտա գործարարներին ինքնուրույն ընտրել իրենց համար անհրաժեշտ թեման ու կրթական մոդուլները:

Կարևորելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության մեջ կատարվող տնտեսական դաշտին առնչվող փոփոխությունների վերաբերյալ ՓՄՁ-ի սուբյեկտների հրատապ տեղեկացվածության, ինչպես նաև ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին այդ փոփոխությունների ներկայացման և պարզաբանման անհրաժեշտությունը, Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպությունների միջոցով «բաց դռների» սկզբունքով կկազմակերպվեն ուսուցողական (տեղեկատվական) բնույթի միջոցառումներ:

ՓՄՁ-ի սուբյեկտների գործունեության արդյունավետության բարձրացման և ժամանակակից մրցակցային պայմաններում նրանց նեղ մասնագիտական ուղղություններով (կահույքագործ, պանրագործ, մեղվաբույծ, հացթուփ, հրուշակագործ և այլն) արհեստավարժ կադրերով ապահովելու նպատակով կկազմակերպվեն նեղ մասնագիտական ունակությունների և աշխատանքային հմտությունների ձեռքբերմանն ու կատարելագործմանն ուղղված դասընթացներ՝ համագործակցելով Հայաստանում այդ ուղղությամբ գործող կազմակերպությունների և հաստատությունների հետ, ինչպես նաև ներգրավելով միջազգային մասնագետներին ու փորձագետներին:

Ուսուցողական ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների ներկայացուցիչների մասնագիտական պատրաստվածության մակարդակի բարձրացման և նրանց կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի բարելավման, ինչպես նաև Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի և ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ներկայացուցիչների մասնագիտական գիտելիքների և ունակությունների մակարդակի բարձրացման նպատակով 2012 թվականի ընթացքում Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից աշխատանքներ կիրականացվեն միջազգային և օտարերկրյա կազմակերպությունների (ծրագրերի) հետ՝ վերջիններիս համար վերապատրաստման դասընթացներ կազմակերպելու ուղղությամբ:

Ընդհանուր առմամբ, 2012 թվականին գործարար տեղեկատվական, խորհրդատվական և ուսուցողական աջակցության ծրագրերի շրջանակներում նախատեսվում է՝

1) գործարար տեղեկատվական և խորհրդատվական աջակցության ցուցաբերում 3000-3500 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի.

2) նեղ մասնագիտական հմտություններ պահանջող խորհրդատվական աջակցության ցուցաբերում 80-100 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի, որոնք հիմնականում ներգրավված կլինեն աջակցության համալիր ծրագրերում.

3) գործարար ուսուցողական (տեղեկատվական) աջակցության ցուցաբերում 100-150 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի.

4) շուրջ 100 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի մասնագիտական վերապատրաստում առցանց (on-line) կրթության ծրագրի միջոցով:

2) Հաշվապահական կենտրոնի գործունեության ապահովում

Հաշվապահական կենտրոնի բնականոն գործունեությունը ապահովելու նպատակով 2012 թվականին անհատույց կշարունակվի տրամադրվել պետական սեփականություն հանդիսացող տարածքը:

Անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք կառնվեն ՓՄՁ-ի սուբյեկտների համար Հաշվապահական կենտրոնում հաշվապահական հաշվառման վարման և հարկային հաշվետվությունների պատրաստման ուղղությամբ մատուցվող ծառայություններն, ինչպես նաև էլեկտրոնային թվային ստորագրության ձեռքբերումն առավել մատչելի դարձնելու ուղղությամբ:

Այդ նպատակով պայմաններ կստեղծվեն Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի մարզային մասնաճյուղերում, որոնք հնարավորություն կտան, որ Հաշվապահական կենտրոնի կողմից որակավորված համապատասխան կազմակերպությունները գործունեություն իրականացնեն Հայաստանի Հանրապետության մարզերում, ինչը կնպաստի այդ ծառայություններից օգտվողների թվաքանակի աճին:

Հաշվապահական կենտրոնի կողմից կկազմակերպվեն խորհրդատվական և ուսուցողական բնույթի սեմինարներ ՓՄՁ-ի սուբյեկտների աշխատակիցների մասնակցությամբ:

Հավելյալ ֆինանսական միջոցների առկայության դեպքում, Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի գործող ընթացակարգերի համաձայն, աջակցություն կտրամադրվի Հաշվապահական կենտրոն դիմող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին՝ համաֆինանսավորելով աջակցության փաթեթը, որը կներառի էլեկտրոնային թվային ստորագրության ձեռքբերումը և Հաշվապահական կենտրոնում մրցությամբ հիմունքներով ընդգրկված հաշվապահական հաշվառման և աուդիտի ոլորտում մասնագիտացված ԳԾՄԿ-ների միջոցով հաշվապահական հաշվառման վարման և հարկային հաշվետվությունների պատրաստման ուղղությամբ մատուցվող ծառայությունների արժեքի մինչև 50 տոկոսը:

5. ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին ֆինանսական և ներդրումային աջակցություն

ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին ֆինանսական և ներդրումային աջակցության ցուցաբերման շրջանակներում կշարունակվի ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագիրը: Դրա հետ մեկտեղ անհրաժեշտության դեպքում կդիտարկվեն ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքի մասնակի սուբսիդավորման ծրագիրը, ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ուղղակի վարկավորման և կապիտալի ֆինանսավորման ծրագրերը, և կմշակվեն ու կքննարկվեն այլ ծրագրային նախագծեր, որոնց ընդունման և փորձնական գործարկման պայմաններում դրական արդյունքների ապահովումը հիմք կհանդիսանա դրանց հետագա իրականացման համար:

ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին ֆինանսական և ներդրումային աջակցության ցուցաբերման շրջանակներում ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագիրը կիրականացվի ձևավորված դրամազլխի ամորտիզացումների հաշվին, իսկ ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ուղղակի վարկավորման և կապիտալի ֆինանսավորման ծրագրերը կիրականացվեն «ՓՄՁ ներդրումներ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի գործունեության շրջանակներում:

1) ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագիր

ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ֆինանսավորման (վարկավորման) հետ կապված հիմնախնդիրների հաղթահարման և այդ ուղղությամբ նրանց համար ֆինանսական (վարկային) ռեսուրսների մատչելիության ապահովման նպատակով ծրագրի շրջանակներում, որպես ծրագրային միջոցառում, 2012 թվականին կշարունակվի ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագիրը: Այն նպատակաուղղված է ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման միջոցով գրավադրման խնդրի հաղթահարմանը, Հայաստանի Հանրապետության մարզերում, հատկապես սահմանամերձ և հեռավոր բնակավայրերում, ՓՄՁ-ի սուբյեկտների վարկավորման հնարավորությունների ընդլայնմանը: Հաշվի առնելով ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի ներկայիս ազդեցությունը՝ առանձին դեպքերում վարկային երաշխավորությունների տրամադրումը նպատակաուղղված կլինի գրավի խնդիր չունեցող, սակայն ցածր իրացվելիություն ունեցող ՓՄՁ-ի սուբյեկտների վարկավորման խնդիրների լուծմանը: Միջոցառումը ունի մարզային ուղղվածություն, սակայն առանձին դեպքերում այն կարող է տրամադրվել Երևան քաղաքում գործող գործարարներին:

Այստեղ նախապատվությունը կտրվի գրավի անբավարարության կամ ցածր իրացվելիության պատճառով չվարկավորված արտադրության կամ ծառայությունների ոլորտում գործող, ինչպես նաև տնտեսական ցածր ակտիվությամբ առանձնացող բնակավայրերում և շրջաններում առևտրի ոլորտում գործող շահառուներին կամ ներմուծումը փոխարինող, արտահանող, արտահանման ներուժ ունեցող, նորարարություններ ներդնող և նոր տեխնոլոգիաներ կիրառող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին:

2012 թվականին նախատեսվում է ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագրի համար ֆինանսական ռեսուրսների ծավալի ավելացում, մասնավորապես Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի դրամագլխից բացի Ասիական զարգացման բանկից ֆինանսական միջոցների ներգրավում:

Սույն ծրագրի շրջանակում նախատեսվում է Ասիական զարգացման բանկից ներգրավել շուրջ 2,000.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, որը կուղղվի Հայաստանում կին գործարարներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրմանը:

Վարկային երաշխավորությունների տրամադրման առավելագույն ժամկետը կազմում է 5 տարի: ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագրի շրջանակներում ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին տրամադրվող վարկային երաշխավորության գումարը չի կարող գերազանցել վարկային պարտավորության (վարկի մայր գումար և տոկոսներ) 70 տոկոսը և 15,000.0 հազ. դրամը: Սույն ծրագրի շրջանակներում վարկային երաշխավորությունները տրամադրվում են Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի գործընկեր բանկերի (Ակբա-Կրեդիտ Ագրիկոլ բանկ, Արդշինինվեստբանկ, Անելիք բանկ, Ինեկոբանկ, Հայբիզնեսբանկ, ՎՏԲ-Հայաստան բանկ և Արմսմիսբանկ) միջոցով:

Առանձին դեպքերում Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին կարող են տրամադրվել 15,000.0 հազ. դրամը գերազանցող վարկային երաշխավորություններ՝ 5 տարուց ավելի ժամկետով, որոնց տրամադրման մեխանիզմները յուրաքանչյուր դեպքի համար կսահմանվեն Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի հոգաբարձուների խորհրդի որոշմամբ:

Ընդհանուր առմամբ, 2012 թվականին ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է ապահովել վարկային երաշխավորությունների տրամադրման քանակական և որակական աճ:

2) ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ուղղակի վարկավորման և կապիտալի ֆինանսավորման ծրագրեր

2012 թվականին ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ուղղակի վարկավորման և կապիտալի ֆինանսավորման ծրագրեր կիրականացվեն «ՓՄՁ ներդրումներ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի գործունեության շրջանակներում:

«ՓՄՁ ներդրումներ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն նախատեսում է 2012 թվականի ընթացքում ակտիվորեն շարունակել ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ֆինանսավորման գործընթացը՝ տարեվերջին ֆինանսավորման ծավալը հասցնելով շուրջ 5,000,000.0 հազ. դրամի:

Միևնույն ժամանակ, բացի կապիտալի ֆինանսավորումից և ուղղակի վարկավորումից 2012 թվականից «ՓՄՁ ներդրումներ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին կառաջարկվի ծառայության նոր տեսակ՝ «առևտրային երաշխիքների տրամադրում»: Մասնավորապես կտրամադրվեն մրցույթների մասնակցության, կանխավճարների ապահովման, պայմանագրերի կատարման, հետավարտման (որակի) և արտահանման երաշխիքներ, որոնք կնպաստեն ինչպես տեղական շուկայում գործունեություն իրականացնող, այնպես էլ արտահանման ներուժ ունեցող ընկերությունների գործունեության զարգացմանը:

3) ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքի մասնակի սուբսիդավորման ծրագիր

2012 թվականի ընթացքում կշարունակվի ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքի մասնակի սուբսիդավորման ծրագրի իրականացումը, որի նպատակն է խթանել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի հուլիսի 14-ի «Հեռավոր, սահմանամերձ, բարձրլեռնային, լեռնային, մինչև 1000 բնակիչ ունեցող գյուղական բնակավայրերի ցանկերը սահմանելու մասին» N1017-Ն որոշմամբ սահմանված բնակավայրերում գործող ՓՄՁ-ի սուբյեկտների վարկային ներդրումների ծավալը՝ վարկառուների համար վարկավորման գնի նվազման միջոցների նկատմամբ պահանջարկի բարձրացման միջոցով:

ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքի մասնակի սուբսիդավորման ծրագրի մշակման ժամանակ հաշվի է առնվել այն հանգամանքը, որ հատկապես հեռավոր և սահմանամերձ բնակավայրերում բանկերի կողմից տրվող վարկերի տոկոսադրույքը բավական բարձր է, ինչը խոչընդոտ է նշված բնակավայրերի տնտեսական զարգացման համար: Վարկերի տոկոսադրույքի մասնակի սուբսիդավորումը հնարավորություն է ընձեռում ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին առավել մատչելի պայմաններով օգտվելու վարկային ծառայություններից, ինչն իր հերթին կհանգեցնի այդ բնակավայրերում տնտեսական ակտիվության բարձրացմանը:

Սուբսիդավորման ենթակա վարկի փաստացի տարեկան տոկոսադրույքի չափը սահմանվել է 10 տոկոսային կետ (հաշվարկվում է վարկի մնացորդի նկատմամբ), որը սակայն, չի կարող գերազանցել տարեկան 500.0 հազ. դրամը:

ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքի մասնակի սուբսիդավորման ծրագրի ֆինանսավորումն ամբողջությամբ իրականացվում է Հայաստանի ՓՄՁ ՀԱԿ-ի գործունեության արդյունքում ձևավորված եկամուտների հաշվին և կիրառվում է որպես ՓՄՁ-ի սուբյեկտների վարկավորման խթանման լրացուցիչ գործիք:

Ընդհանուր առմամբ, 2012 թվականին ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքի մասնակի սուբսիդավորման ծրագրի շրջանակներում վարկերի

տրկուսադրույքի մասնակի սուբսիդավորում նախատեսվում է իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության մարզերում գործող 2-3 ՓՄՁ-ի սուբյեկտի մոտ:

6. Միջազգային և օտարերկրյա դոնոր կազմակերպությունների հետ ՓՄՁ-ի զարգացման համարեղ (համաֆինանսավորման սկզբունքով) ծրագրերի մշակում և իրականացում

2012 թվականին աշխատանքներ կիրականացվեն Հայաստանում ՓՄՁ-ի զարգացմանն ուղղված համապատասխան ծրագրեր (միջոցառումներ) իրականացնող միջազգային և օտարերկրյա դոնոր կազմակերպությունների հետ համագործակցության ընդլայնման, մասնավորապես, ՓՄՁ-ի զարգացման (համաֆինանսավորման սկզբունքով) ծրագրերի, ՓՄՁ-ի պետական աջակցության 2012 թվականի ծրագրով նախատեսված միջոցառումների իրականացման ուղղությամբ:

ՓՄՁ-ին պետական աջակցության 2012 թվականի ծրագրային միջոցառումների (ծրագրային ուղղությունների) ընդլայնման նպատակով ինչպես ընթացքի մեջ գտնվող ծրագրերի շրջանակներում, այնպես էլ նոր ծրագրերի մշակման ու իրականացման ուղղությամբ 2012 թվականին կշարունակվի համագործակցությունը ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի, Ձեռնարկությունների եվրոպական ցանցի, Գերմանիայի միջազգային համագործակցության կազմակերպության, Միջազգային գործարարության և համագործակցության հոլանդական գործակալության և վերջինիս կողմից իրականացվող «Համագործակցության զարգացում» ծրագրի, Զարգացող երկրներից ներմուծման խթանման կենտրոնի, Լեհաստանի ձեռնարկությունների զարգացման գործակալության, Բուլղարիայի ՓՄՁ-ի զարգացման գործակալության, Ճապոնիայի միջազգային համագործակցության գործակալության, ինչպես նաև այլ միջազգային և օտարերկրյա կազմակերպությունների (ծրագրերի) հետ:

Աշխատանքներ կիրականացվեն նաև եվրոպական հարևանության և գործընկերության գործիքի ներքո իրականացվող Սևծովյան ավազանի երկրների 2007-2013 թվականների համատեղ գործողությունների ծրագրի շրջանակներում: Մասնավորապես Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ը իր նոր ծրագրային առաջարկով կմասնակցի նշված ծրագրի 2-րդ փուլին, ինչպես նաև կշարունակվեն աշխատանքները 2011 թվականի հունիսի 1-ից մեկնարկած «Սևծովյան առևտրային ցանց» դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում:

ԳԼՈՒԽ 5. ԾՐԱԳՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

Համաձայն «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 4-րդ հոդվածի պահանջների՝ փոքր և միջին ձեռնարկատիրությանը պետական աջակցության տարեկան ծրագրերի ֆինանսավորումը կատարվում է Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից՝ առանձին տողով: Սակայն այն կարող է իրականացվել նաև օրենքով չարգելված այլ միջոցների հաշվին:

Ծրագրի՝ ըստ միջոցառումների ֆինանսական ապահովման ուղղություններն են՝

- **«ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության համապատասխան ենթակառուցվածքների պահպանում և ամրապնդում»** ծրագրային միջոցառումը կիրականացվի Հայաստանի Հանրապետության 2012 թվականի պետական բյուջեից նախատեսված միջոցների հաշվին՝ 151,176.0 հազ. դրամ, այդ թվում ծրագիրն իրականացնող անձնակազմի և փորձագետների (Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի աշխատակիցների) վարձատրությունը (101,176.0 հազ. դրամ) և ենթակառուցվածքների պահպանում (50,000.0 հազ. դրամ), ինչպես նաև այլ միջոցների հաշվին:

- **«Սկսնակ գործարարների ձեռներեցությանն աջակցություն»** միջոցառումը կիրականացվի Սկսնակ գործարարների ձեռներեցությանն աջակցության ծրագրի շրջանակներում ձևավորված դրամազույգի (142,000.0 հազ. դրամ) միջոցների հաշվին:

- **«ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման»** ծրագիրը կիրականացվի Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի դրամազույգի (628,800.0 հազ. դրամ) միջոցների հաշվին: Դրա հետ մեկտեղ նախատեսվում է Ասիական զարգացման բանկից ներգրավել շուրջ 2,000.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, որը կուղղվի Հայաստանում կին գործարարներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրմանը:

- **«ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ուղղակի վարկավորման և կապիտալի ֆինանսավորման»** ծրագրերը կիրականացվեն «ՓՄՁ ներդրումներ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ին Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից տրամադրված միջոցների (6,400,000.0 հազ. դրամ) հաշվին:

- **«Հաշվապահական կենտրոնի գործունեության ապահովում»** միջոցառման իրականացման համար, որպես աջակցություն Հաշվապահական կենտրոնին անհատույց կշարունակվի տրամադրվել պետական սեփականություն հանդիսացող Երևանի Կոմիտաս պողոտայի 49/3 հասցեում տեղակայված 925 քառ. մետր մակերեսով տարածքը և այլ ֆինանսական միջոցներ Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի եկամուտների հաշվին:

- **Ծրագրով նախատեսված մնացած միջոցառումները** կիրականացվեն Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի եկամուտների հաշվին, այդ թվում «ՓՄՁ ներդրումներ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի գործունեության արդյունքում ստացված եկամուտներից Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ին տրամադրված շահաբաժնի հաշվին:

Ծրագրային միջոցառումների իրականացման նպատակով կարող են ներգրավվել նաև միջազգային կազմակերպությունների համաֆինանսավորման միջոցները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Դ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Ժ Ա Մ Ա Ն Ա Կ Ա Ց ՈՒ Յ Ց

**ՓՈՔՐ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿԱՏԻՐՈՒԹՅԱՆ ՍՈՒԲՅԵԿՏՆԵՐԻՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ ԾՐԱԳՐԻ
 ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ**

NN ը/կ	Միջոցառումը	Կատարողը	Կատարման ժամկետը
1.	<p>ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության համապատասխան ենթակառուցվածքների պահպանում և ամրապնդում <i>Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ-ի կենտրոնական գրասենյակի, մարզային մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների պահպանում, ամրապնդում ու դրանց գործունեության ընդլայնում, ինչպես նաև վերջինիս կարողությունների հզորացում</i></p>	<p>Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ (համաձայնությամբ)</p>	<p>2012 թ. ընթացքում</p>
2.	<p>Սկսնակ գործարարների ձեռներեցությանն աջակցություն</p>	<p>Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ (համաձայնությամբ)</p>	<p>2012 թ. ընթացքում</p>
3.	<p>ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) արտահանման և շուկաներում առաջնղմանն աջակցություն 1) Տեղական արտադրանքի խթանման և տեղական ապրանքանիշերի ձևավորման ծրագիր 2) ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) արտահանմանն աջակցության ծրագիր 3) Հայաստանում ձեռնարկությունների եվրոպական ցանցի հաղորդակցման կենտրոնի գործունեության ապահովում</p>	<p>Հայաստանի ՓՄՁ ՋԱԿ (համաձայնությամբ)</p>	<p>2012 թ. ընթացքում</p>

4.	<p>ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին գործարար տեղեկատվական, խորհրդատվական, ուսուցողական աջակցություն և Հաշվապահական կենտրոնի գործունեության ապահովում</p> <p>1) <i>Գործարար ուսուցում, խորհրդատվություն և տեղեկատվության տրամադրում</i></p> <p>2) <i>Հաշվապահական կենտրոնի գործունեության ապահովում</i></p>	Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ (համաձայնությամբ)	2012 թ. ընթացքում
5.	<p>ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին ֆինանսական և ներդրումային աջակցություն</p> <p>1) <i>ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագիր</i></p> <p>2) <i>ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ուղղակի վարկավորման և կապիտալի ֆինանսավորման ծրագրեր</i></p> <p>3) <i>ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքի մասնակի սուբսիդավորման ծրագիր</i></p>	<p>Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ (համաձայնությամբ)</p> <p>«ՓՄՁ ներդրումներ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ (համաձայնությամբ)</p>	2012 թ. ընթացքում
6.	Միջազգային և օտարերկրյա դոնոր կազմակերպությունների հետ ՓՄՁ-ի զարգացման համատեղ (համաֆինանսավորման սկզբունքով) ծրագրերի մշակում և իրականացում	<p>ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն</p> <p>ՀՀ շահագրգիռ կառույցներ</p> <p>Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ (համաձայնությամբ)</p>	2012 թ. ընթացքում

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Դ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ